

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

DAMBOŘICE (okr. Hodonín)

„Vysoká“. Horákovská kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu měsíce září a října 2005 probíhal záchranný archeologický výzkum na svahu východního výběžku terénní vyvýšeniny Vysoká, který byl vyvolán rozšiřováním stávající panelové plochy pro vrty. Nově zjištěnou polykulturní sídlištní polohu v nadmořské výšce 245 m nad dnes již zaniklým levým přítokem potoka Salajka, identifikovanou na ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 24-43-24, bodem o souřadnicích 381/347 od Z/J s. č., dokládá přítomnost tří objektů kultury s moravskou malovanou keramikou (viz kap. Neolit) a dvou objektů horákovské kultury. První, objemově rozsáhlý objekt byl prizmatického tvaru s mírně skloněnými stěnami o zachované délce strany cca 420 cm a i přes jeho porušení jak výstavbou předchozí panelové plochy, tak nového rozšíření zůstalo evidentní velké zahloubení dosahující kolem 150 cm. Na základě kúlových jamek bez zjevného systému na dně, a dokonce i obložení prokázaného jamkami při výběru neporušené západní části můžeme usuzovat, že jde o zemnicovou chýši, v jejímž zásypu se objevilo značné množství zlomků a celých velkých kusů keramiky s typickými tuhovanými a vlešťovanými vzory, mazanice s otisky dřev, kostí a kamenů. Zkoumání druhého objektu oválného tvaru o délce cca 400 cm s téměř kolmými stěnami, zahloubenými cca 80 cm, přineslo díky dočervena propálené mezivrstvě o velikosti cca 200 cm poblíž středu objektu a nálezům v ní poměrně nejednoznačný závěr. Typické propálení svědčí o existenci topeniště, možnost pece na vaření či vyhřívání však spíše zatlačuje do pozadí nález keramické dysny užívané ke dmychání. Toto otopné zařízení, projevující se také znatelným obdélníkovým zahloubením ve dně objektu, sloužilo velmi pravděpodobně k řemeslnickým účelům a může tak být dokladem železářské, hutnické, případně kovářské aktivity a to tím spíše, že v zásypu jámy byly vedle kusů keramiky, mazanice, kamenů a kostí objeveny také menší kousky zkorodovaného železa.

Jaromír Šmerda

Resumé

Dambořice (Bez. Hodonín). „Vysoká“. Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

DOBŠICE (okr. Znojmo)

„Léry“. LTC. Sídliště. Záchranný výzkum.

Keltské osídlení v prostoru odlehčovací nádrže DN2 reprezentuje kulturní vrstva a polozemnice se zbytkem pece a s vnitřní kúlovou konstrukcí o rozměrech 3,5 × 3,5 m. Mimo početné nálezy keramiky stojí za pozornost především drobné předměty, ať již je to soubor zlomků skleněných náramků nebo drobných želez a bronzů (spona, bronzový článek opasku aj.).

Zdeněk Čížmář

Resumé

Dobšice (Bez. Znojmo). „Léry“. LT C. Siedlung. Rettungsgrabung.

HABROVANY (okr. Vyškov)

„Vinohrady“. Doba halštatská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Zkoumaná lokalita se nachází na mírném jihovýchodním svahu při západním okraji obce, severně od habrovanského zámku, v polní trati „Vinohrady“. Nadmořská výška prozkoumané plochy se pohybuje mezi 326 a 328 m. Z širšího geomorfologického hlediska jde o úpatí jednoho z výběžků Drahanské vrchoviny na severozápadním okraji Vyškovské brány. Na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-41-19, je místo výzkumu určeno bodem 73/25 mm od Z/J sekční čáry.

Záchranným archeologickým výzkumem, který proběhl na parcele č. 2341/1, bylo zjištěno významné polykulturní pravěké osídlení. Prozkoumáno bylo celkem 32 zahloubených objektů, z nichž byla část kulturně zařaditelná do doby popelnicových polí (viz kap. Doba bronzová) a část do doby halštatské. Většinou šlo o běžné sídlištní jámy obsahující hodnotný keramický materiál. Přibližně uprostřed zkoumané plochy a na jejím východním okraji se nalézaly dva rozměrné hliníky. Za zajímavý nález pocházející z těchto objektů můžeme považovat kolekci drobných kostěných korálků koncentrovaných u dna jednoho prozkoumaného sektoru.

V jihovýchodní části zkoumané parcely, tj. v místě nápadné koncentrace zásobních jam, se podařilo kompletně prozkoumat pozůstatek halštatského obydlí (obr. 2). Jednalo se o zemnici přibližně čtvercového tvaru se silně zaoblenými rohy o rozměrech cca 4 × 4 m a hloubce cca 1,3 m. Na jejím dně byly rozpoznány kúlové jamky jako stopy po vnitřním či konstrukčním zařízení příbytku. Zásyp této chýše obsahoval mimo množství keramiky a mazanice také několik keramických přeslenů, které snad dokládají jistou výrobní aktivitu a keramické štěrchátka.

Prozatím se nepodařilo blíže specifikovat mocné kulturní souvrství nacházející se při jihozápadním okraji skryté plochy. Bylo rozeznáno více než 12 vrstev se statografií od doby popelnicových polí po halštat. Na úrovni skryté plochy se v tomto souvrství objevily kruhové či oválné objekty s propálenými stěnami a vysokým obsahem mazanice a uhlíků. Popelovité a ohněm poznamenané vrstvy bylo možno najít i v jiných úrovních souvrství, a lze se tedy domnívat, že se jedná o jakési výrobní centrum s kontinuální existencí od pozdní doby bronzové do doby halštatské. K poznání jeho přesného rozsahu a bližší interpretaci nám však mohou

Obr. 2. Habrovany. Pohled na prozkoumanou zemnici z doby halštatské.
Habrovany. Hallstattzeitliches Grubenhaus.

výrazně napomoci další záchranné výzkumy spojené s výstavbou domů na sousedních parcelách.

Marek Lečbych

Resumé

Habrovany (Bez. Vyškov). „Vinohrady“. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

HRUBČICE (okr. Prostějov)

„Ostrov“. Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V horních úrovních zásypu sídlištního objektu ze starší doby římské (podrobnější charakteristika nálezů – viz kap. Doba římská) byla jako příměs získána též nepočtená kolekce keramických zlomků doby laténské.

Pavel Fojtík

Resumé

Hrubčice (Bez. Prostějov). „Ostrov“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

HRUŠKY (okr. Vyškov)

Dům č. p. 122. Latén. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V roce 2005 byl proveden výzkum dvou kostrových hrobů z doby laténské při hloubení suterénu rodinného domu. V poměrně úzkém výkopu mezi základy domu byl prozkoumán ženský a mužský kostrový hrob. Kostra muže byla vybavena keramickou nádobou, železným kováním štítu, kopím, mečem a železnou sponou. Žena měla součásti bronzového řetězového opasku, bronzové spony a keramickou nádobu. Pohřby byly uloženy ve zbytcích stromových rakví. Dá se předpokládat, že hroby jsou součástí větší nekropole.

Petr Kos

Resumé

Hrušky (Bez. Vyškov). Haus Nr. 122. LT B. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

HULÍN (okr. Kroměříž)

„U Isidorka“. Latén. Sídliště a pohřebiště. Záchranný výzkum.

V rámci výzkumu dálnice D1 v místech MÚK Hulín-západ (podrobná charakteristika lokality – viz kap. Doba bronzová) byla prozkoumána část sídliště datovaného do období LT B. Součástí sídliště byly vedle sídlištních jam také půdorysy dvou chat s charakteristickou architekturou.

Severním směrem od sídliště byly prozkoumány celkem tři kostrové hroby (H47, 51 a 52). Vzhledem k hloubce (více než 1 m) a charakteru podloží (jílovité) se kostrový materiál dochoval velice špatně. K pohřební výbavě patřily železné součásti oděvu.

Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž). „U Isidorka“. Latènezeit. Siedlung und Gräberfeld. Rettungsgrabung.

CHARVÁTY (okr. Olomouc)

„U silnice“. Halštát, slezskoplatěnická fáze KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsíci listopadu 2005 byl pracovníky Archeologického centra v Olomouci proveden záchranný archeologický výzkum při stavebních pracích na příjezdové komunikaci k budoucím rodinným domům v lokalitě Charváty – „U silnice“. Zkoumaná lokalita se nachází na severním konci obce Charváty, po pravé straně silnice Olomouc–Tovačov, na okraji pravobřežní sprašové terasy řeky Moravy v nadmořské výšce 228–230 metrů. Na mapě ZM ČSR 1:10 000, kladový list 24-24-04, je lokalita identifikována těmito koordináty ZJ s. č. 378:196, 382:197, 384:192 a 374:191 mm.

Během výzkumu bylo prozkoumáno 6 sídlištních objektů z halštatské fáze kultury slezskoplatěnické, z toho tři objekty představují velké zásobnice. Materiál nalezený v zásypech objektů (zlomky keramiky, zvířecí kosti, mazanice) je ve stadiu laboratorního zpracování. S velkou pravděpodobností jsou objekty prozkoumané v roce 2005 součástí většího sídelního areálu z doby halštatské, rozkládajícího se na okraji terasy nad řekou Moravou. O této skutečnosti svědčí množství starších nálezů v blízkém okolí popisované lokality. Například v roce 2004 byly v těsném sousedství námi prozkoumaných objektů zdokumentovány dvě sídlištní jámy z období halštatu (Vránová 2004; táž 2005, 259–260). Další sídlištní objekty z tohoto období byly prozkoumány během výzkumů v 90. letech (Bém 1997, 3) a také na počátku 20. století (např. Gottwald 1909, 72; týž 1931, 89). V roce 1997 a 2001 byla též na katastru vedlejší obce Blatce prozkoumána část halštatského žárového pohřebiště (20 hrobů; Tajer 2004, zde i další literatura), které se nachází jen 400 m severně od námi objevených sídlištních objektů.

Vendula Vránová

Literatura

Bém, M. 1997: *Charváty*, náleзовá zpráva ze záchranného archeologického výzkumu, čj. 26/98, uložena v archivu ARÚ AV ČR Brno.

Gottwald, A. 1909: Nové nálezy předhistorické z okolí Prostějova a odjinud. *Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci* 26, 69–80.

Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum*, 77, 89.

Tajer, A. 2004: Hroby platěnické kultury z Blatce (okr. Olomouc). In: *Ročenka 2003, Archeologické centrum Olomouc*, Olomouc, 94–112.

Vránová, V. 2004: *Charváty, Drahlav, Čertoryje*, náleзовá zpráva ze záchranného archeologického výzkumu, čj. 207/05, uložena v archivu ARÚ AV ČR.

Vránová, V. 2005: Charváty (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 46, 259–260.

Resumé

During rescue archaeological research in Charváty (Olomouc district), track “U silnice”, six settlement features from the Hallstatt Period (The Silesian-Platěnice Culture) were examined. Three of these sunken pits are large storage pits.